

Тема: Основні права свободи людини і громадянина. Створення буклету «Права та обов'язки людини» засобами Microsoft Word.

Мета: – навчальна: ознайомити учнів з основними правовими документами, формувати розуміння важливості знань з проблеми прав людини та дитини. Пригадати основні правила редагування та форматування тексту.

-розвивальна: розвивати уміння коментувати юридичні тексти, уміння здійснювати свої законні права й свободи на практиці. підбирати необхідний матеріал для буклету. Перевірити знання учнів з допомогою тестувальної програми.

- виховна: показати тісний взаємозв'язок конституційних права та обов'язків, виховувати потребу в правомірній поведінці в юридично значущих ситуаціях, потребу давати оцінку вчинків людей, власних дій з позиції права. Навчитись естетично оформляти сторінку буклету

Тип уроку: інтегрований (правознавство та інформаційні системи та технології в обліку)

Обладнання: мультимедійний проектор, мультимедійна дошка, індивідуальні завдання, персональні комп'ютери, Конституція України, Загальна Декларація прав людини, "Чарівна скринька" (скринька із дзеркалом усередині), ялинка з іграшками.

Хід уроку

I. Організаційний момент

(Вітання з учнями , перевірка присутності учнів)

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Урок який ми проведемо сьогодні далеко не простий, адже нам доведеться засвоїти, поєднати та застосувати знання здобуті з двох дисциплін, які ви вивчаєте у ліцеї: правознавство та інформаційні системи та технології в обліку.

II. Актуалізація теми та мети уроку

Вчитель правознавства: Проблема прав людини завжди була і залишається актуальною у сучасній незалежній державі ім'я якої Україна. Куди ми не підемо, яка б ситуація нас не спонукала кожен з нас повинен знати свої права, а ті хто не знає повинен ознайомитись, одним з напрямків такого ознайомлення буде розповсюдження серед лілейної молоді буклету , який ви виготовите сьогодні за допомогою знань з права та вмінь комп'ютерної грамотності.

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Крім того, що сьогодні на уроці ми повинні вивчити права громадянина України, виготовити буклет ми ще повинні одягти новорічну ялинку, оскільки за кілька днів розпочнуться новорічні свята.

Вчитель правознавства: Шановні присутні! Сьогодні ми будемо говорити про права людей. Ми знаємо, що робити і до кого звертатися, коли заболіла голова або в разі нападу апендициту. А як бути, коли порушуються права підлітка? До кого звертатися, кому довіряти, кого запитувати? Як поводитися в тій або іншій ситуації? Саме на ці питання ми спробуємо сьогодні відповісти.

Вчитель правознавства: Діти, тема нашого уроку для нас трохи незвична. Ми спробуємо поглянути на самих себе, які ми є, що у нас є спільного, а що відмінного? І що слід зробити для того, аби нам усім було добре серед ровесників, серед дорослих у класі, в ліцеї, на вулиці. Отже, що ж спільного між вами всіма, тими, хто знаходиться в цьому приміщенні?

Діти: ми всі навчаємося в одній групі; живемо неподалік від ліцею; нас навчають одні й ті ж учителі; ми всі живемо в сім'ях; нас лікують лікарі; ми всі живемо в Дубні; країна, в якій ми живемо, - це Україна.)

Вчитель правознавства: А в чому ви відмінні?

Діти: є хлопчики, є дівчатка; у нас різна зовнішність; ми по-різному навчаємося; нам подобаються різні уроки; любимо різні ігри; маємо різний стан здоров'я; різні за характером; кожен має свою улюблену страву; не всі мають батьків, у декого немає тата.

Вчитель правознавства: А чи є щось спільне між вами й дітьми з інших країн? Що вас об'єднує?

Діти: Ми всі - діти, де б ми не жили; усі діти хочуть жити в сім'ї; усім дітям необхідно навчатися, щоб потім нормально жити й працювати; усі діти хочуть, щоб їх любили і приділяли увагу; усі діти страждають від того, коли з ними погано поводяться дорослі або змушують тяжко працювати; коли діти хворіють, вони чекають, що їх будуть доглядати й лікувати; усі діти хочуть мати друзів; усі діти живуть на Землі.

Вчитель правознавства: Зараз кожен із вас зазирне до цієї "чарівної скриньки" і побачить найважливішу на землі людину. І якби кожна дитина світу зазирнула до неї, вона теж побачила б цю найважливішу людину.

(Діти по черзі зазирають до скриньки, посміхаються, бо розгадали таємницю скриньки: кожен побачив своє відображення.)

Вчитель правознавства: Так, кожна людина - неповторна на цій землі, вона є великою цінністю тільки тому, що вона є людина, що вона має совість, сумління, що їй дароване життя, аби вона прожила його гідно й плідно. Так, у нас є багато спільного, чимало відмінного, але нас усіх об'єднує те, що ми всі - люди, великі й малі, що ми маємо одну на всіх Землю, і нам слід жити так, щоб зберегти мир і спокій. Діти, а чому нам слід навчатись зараз, щоб мир і спокій були збережені для всіх людей?

Діти: Ми повинні навчитися дружити; не ображати один одного; треба вміти вибачити і ніколи не мститися; не говорити образливих слів; а коли вже сказав, то вибачитися; треба поводити себе не так, як тобі заманеться, а подумати про інших, може, комусь дуже не подобається твоя поведінка; не бути злопам'ятним; у скрутну хвилину підтримати людину хоча б словом; бути дружелюбним, бо із злим ніхто дружити не буде; нічого не робити комусь такого, чого б ти не хотів для себе.

III. Вивчення нового матеріалу

План уроку

1. Історія боротьби за права людини
2. Поняття про права людини і громадянина (повідомлення учнів «Твій вік – твої права! »)
3. Міжнародні документи в галузі прав людини
4. Класифікація прав і свобод людини (одягаємо разом ялинку).

1. Історія боротьби за права людини

Біблія та добіблійні джерела містили положення про цінності людського життя, недоторканість людського життя, недоторканість приватної власності, про заборону посягання на честь і гідність приватної власності.

Давайте поміркуємо разом, які приклади з історії ви знаєте коли права людини принижувались, або взагалі не дотримувались?

Права людини мають довгу й цікаву історію. Вони тісно пов'язані з розвитком моральних правил і духовних цінностей людей. Почуття свободи, рівності, власної гідності проявлялись у людства поступово – від античного уявлення про нерівність людей до філософії природних прав людини епохи Просвітництва, «Білля про права у США та «Декларації прав людини і громадянина» у Франції. У різних країнах права людини записувалися в різних документах: конституціях, законах, деклараціях. Попри відмінності в поглядах на права людини, існують загальні підходи до цієї проблеми: обмеження використання сили і застосування насильства у стосунках між людьми, покарання для тих, хто порушує правила, прийняті суспільством, забезпечення прав і свобод людини державами за допомогою національних законів.

Друга світова війна (1939-1945рр.) продемонструвала жахливі факти порушення прав людини. Світ побачив сутність політики геноциду. У багатьох країнах утверджувалося переконання в тому, що необхідні спільні дії для забезпечення прав і свобод людини на міжнародному рівні. У 1945 р. було створено комісію ООН з прав людини, яка мала підготувати міжнародні документи, що визначали б права і свободи людини. Робота над документом відбувалася в умовах складної дипломатичної боротьби, а його ухвалення було результатом розгляду і узгодження різних поглядів і точок зору. В результаті документ був прийнятий 48 державами, 8 держав від голосування утрималися /країни соціалістичного табору на чолі з СРСР.

2. Поняття про права людини і громадянина

(Слайд презентації)

Права людини – природні, невідчужувані права, що належать людині з моменту народження.

Права громадянина - це права пов'язані із фактом громадянства, приналежності людини до певної держави.

Конституційне право людини – це закріплені в Конституції можливості суб'єкта правових відносин задовольняти особисті потреби людини. Які відповідають рівню розвитку суспільства і держави.

(повідомлення учнів «Твій вік – твої права!)

Учень 1. Вік: від моменту народження до 14 років

(Слайд презентації)

Тебе називають: малолітнім.

Твоя дієздатність: часткова, тобто ти можеш вчиняти не всі угоди, а тільки дрібні побутові правочини. Це означає, що ти можеш купувати в магазині будь-які продукти, канцелярські товар, інші речі і предмети. Також ти можеш укласти

Від моменту народження до 14 років

Тебе називають: малюлітнім.

угоди,
які не
реєстрації.
укласти
виступити

спрямовані на отримання вигоди,
потребують нотаріального
посвідчення або державної
У випадку, якщо ти не можеш
угоду, від твого імені можуть
батьки, усиновителі або опікуни.

Крім того ти маєш:

- право на визнання тебе творцем об'єкта права інтелектуальної власності (ст. 423 ЦК);

- право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди твоїй честі чи репутації (ст.423 ЦК);

- вимагати використання свого імені у зв'язку із використанням твору, якщо це практично можливо, або забороняється таке використання імені (ст.438 ЦК);

- використовувати псевдонім;

- надати відкриттю, автором якого є, своє ім'я чи спеціальну назву (ст. 458 ЦК) тощо.

Незалежно від віку можеш висловлюєш свою думку про те, з ким із батьків, у разі розірвання шлюбу в суді, ти хотів би проживати після розлучення;

Твоя дієздатність: часткова, тобто ти можеш вчиняти не всі угоди, а тільки дрібні побутові правочини. Це означає, що ти можеш купувати в магазині будь-які продукти, канцелярські товар, інші речі і предмети. Також ти можеш укладати угоди, спрямовані на отримання вигоди, які не потребують нотаріального посвідчення або державної реєстрації. У випадку, якщо ти не можеш укласти угоду, від твого імені можуть виступити батьки, усиновителі або опікуни.

Учень2. Ти народився:

- ти здобуваєш право на громадянство;

Ти народився:

- маєш право на те щоб твої батьки зареєстрували факт твого народження в органах державної реєстрації актів цивільного стану;
  - маєш право на ім'я, по батькові та прізвище.
  - маєш право жити і виховуватися в сім'ї, знати своїх батьків, отримувати від них захист своїх прав і законних інтересів.
- на твоє ім'я може бути відкритий рахунок в банку.

Учень 3. Тобі 2 місяці :

- маєш право відвідувати ясла;
- можеш бути усиновленим.

Тобі 3 роки:

маєш право відвідувати дитячий садок.

Тобі 7 років

З цього віку ти:

- даєш згоду на зміну свого імені та прізвища;
- ти повинен сплачувати за проїзд у громадському транспорті.

Учень4. Тобі 10 років:

- спільно з батьками визначаєш своє місце проживання;

Тобі 11 років:

- за вчинення особливо тяжкого злочину або в разі повторного вчинення злочину тебе можуть направити до соціальної реабілітації.

Вік: від 14 років до 18 років.

Тебе називають: неповнолітнім.

Твоя дієздатність: ти набрав вже певний життєвий досвід, можеш усвідомлювати і відповідати за свої вчинки. Тому закон дає тобі право самостійно розпоряджатися своїми заробітком, стипендією та іншими доходами, здійснювати дрібні побутові і деякі інші операції. Ти можеш вносити вклади у кредитні установи і розпоряджатися і здійснювати авторські права. Також ти можеш

здійснювати права автора твору науки, літератури чи мистецтва, винаходи чи іншого охороняється законом результату своєї інтелектуальної діяльності. Інші угоди ти можеш здійснювати за письмовою згодою батьків, усиновителів, опікунів.

Учень 5. Тобі 14 років.

З цього віку ти даєш письмову згоду для виходу з громадянства України разом з батьками за їх клопотанням.

- можеш вибирати собі місце проживання, за винятком обмежень, які встановлюються законом. Якщо батьки проживають окремо, сам визначаєш місце свого проживання.

- ти вправі розпоряджатися своїм заробітком, стипендією та іншими доходами;

- брати участь у розпорядженні аліментами, які одержані для її утримання, а також і на самостійне одержання аліментів та розпорядження ними;

- можеш здійснювати права автора твору науки, літератури чи мистецтва, винаходи чи іншого охороняється законом результату своєї інтелектуальної діяльності;

- самостійно укладати договір банківського вкладу (рахунку) та розпоряджатися вкладом, внесеним нею на своє ім'я (грошовими коштами на рахунку);

- можеш працювати за згодою одного з батьків для виконання у вільний від навчання час легкої праці але не більше 18 годин на тиждень;

- маєш право вимагати скасування усиновлення;

- маєш право керувати велосипедом при русі по дорогах;

- можеш вступати в молодіжні громадські об'єднання;

- маєш право звернутися за захистом своїх прав та інтересів безпосередньо до суду;

- маєш право на звернення до суду за захистом прав та інтересів своєї дитини.

Пам'ятай, що:

Підлягаєш кримінальної відповідальності за деякі злочини:

Учень 6. Тобі 16 років.

- ти отримуєш паспорт;

- ти маєш право змінити своє ім'я чи прізвище;- ти маєш право самостійно влаштовуватись на роботу, яка триває не більше 36 годин на тиждень;

- ти маєш право водити мотоцикл;

- ти можеш бути визнаний повністю дієздатним, якщо працюєш за трудовим договором, у тому числі за контрактом, або за згодою батьків, усиновителів або піклувальника займаєшся підприємницькою діяльністю;

- можеш бути членом кооперативу;

- можеш вступити в шлюб, але за наявності поважних причин (вагітність, народження дитини)

Пам'ятай, що:

з цього моменту ти підлягаєш адміністративної відповідальності;

- ти відповідаєш за всі злочини як дорослий, але з деякими обмеженнями, наприклад, тебе не можуть засудити до довічного ув'язнення.

Учень 7. Тобі виповнилося 18 років!

Вітаємо! Ти тепер повнолітній, а це значить, що ти стаєш повністю дієздатним і можеш своїми діями набувати і здійснювати цивільні права, створювати для себе цивільні обов'язки і виконувати їх.

3. Міжнародні документи в галузі прав людини

Слайд презентації (Поняття декларація, конвенція)

Декларація (з лат. "проголошення ") – офіційний документ, у якому проголошено певні принципи та положення.

Конвенція (з лат. "угода ") – договір між державами з якогось спеціального питання

Діти працюють з таблицею (слайд презентації)

Документ	Рік прийняття	Стислий зміст
Загальна декларація прав людини	1948р.	Викладений перелік прав людини. Всі люди проголошені рівними у своїй гідності і правах.
Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод	1950р.	Зміст збігається із загальною декларацією прав людини, діє в європейському регіоні земної кулі.
Конвенція про статус апатридів	1954р.	Права і статус апатридів
Декларація про захист прав дитини	1959р.	Проголошення прав дітей
Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації	1965р.	Проголошувала рівність людей незалежно від кольору шкіри, походження

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права	1966р.	Розширений зміст прав людини викладений в Загальній декларації прав людини. Проголошені права рівності чоловіка і жінки, не бути підданим медичним і науковим дослідом без згоди, не бути поневоленим.
Міжнародний пакт про економічні, соціальні, культурні права	1966р.	Змістовно розширені права людини на працю, страйк, освіту, охорону здоров'я, участь у культурному житті.
Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок	1979р.	Викладені права жінок
Конвенція про права дитини	1989р.	Викладені права дітей

4. Класифікація прав і свобод людини

Особисті (громадянські) права – це можливості людини, необхідні для її фізичного існування, для задоволення її біологічних і матеріальних потреб; можливості збереження, прояву, розвитку і захисту морально-психологічної індивідуальності людини.

Відповідно до конституції України, особистими (громадянськими) правами є:

- Право на життя (ст. 27);
- Право на повагу гідності (ст. 28);
- Право на свободу та особисту недоторканість (ст. 29);
- Право на недоторканість житла (ст. 30);
- Таємниця листування, телефонних розмов, телеграфічної та іншої кореспонденції (ст. 31);
- Невтручання в особисте і сімейне життя (ст. 32);
- Свобода пересування і вибору місця проживання (ст. 33);
- Свобода думки і слова (ст. 34);
- Свобода світогляду і віросповідання (ст. 35);

Політичні права – це, як правило, права тільки громадян даної держави. Це можливості людини брати участь у державному і громадянському житті, впливати на діяльність різних державних органів, громадських об'єднань політичної орієнтації.

До політичних прав, згідно Конституції України, належать:

- Право на громадянство (ст. 25);
- Право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36);
- Право обирати і бути обраним до органів державної влади та місцевого самоврядування (ст. 38);
- Право на вибори, мітинги, походи (ст. 39);
- Право направляти письмові й усні, індивідуальні й колективні звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування і право вимагати їх розгляду й обґрунтованої відповіді у встановлений законом строк (ст. 40);

Соціально-економічні права – це можливості людини реалізовувати свої здібності та отримувати кошти для свого існування, беручи участь у виробництві благ.

Конституція України визначає такі соціально-економічні права:

- Право на власність (ст. 41);
- Право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом (ст. 42);
- Право на працю (ст. 43);
- Право на страйк для захисту своїх економічних і соціальних інтересів (ст. 44);
- Право на відпочинок (ст. 45);
- Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та страхування (ст. 49);
- Право на соціальний захист (ст. 46);
- Право на житло (ст. 47);
- Право на достатній життєвий рівень для себе і членів своєї сім'ї (ст. 48).

Одним із важливих конституційних прав в Україні є право на освіту. Водночас Конституція покладає на нас обов'язок учитися.

«Освіта додає людині гідності», - стверджував Дідро, а Лев Толстой порівнював потребу людини в освіті з пошуком повітря для дихання. Сьогодні, щоб бути культурною людиною, потрібно здобути освіту й постійно поповнювати свої знання. Складне сучасне життя вимагає ерудованих людей з високим рівнем професіоналізму. За нових економічних умов зростають вимоги до працівників в усіх сферах і службах. Знання допомагають людині реалізувати здібності й нахили, роблять її потрібною суспільству. До того ж освіта пов'язана з можливостями досягти соціального престижу й добробуту.

Закони про освіту, статут ліцею визначають права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу: учнів, учителів, батьків. У Законі України «Про освіту» зазначено таке.

Учні мають право:

- Обирати форму, профіль навчання, індивідуальні програми ;
- Брати участь у олімпіадах, конкурсах;
- Обирати та бути обраними до органів шкільного самоуправління⁴
- Користуватися навчальною, культурною, спортивною, побутовою базою навчального закладу.

Учні зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку, статут ліцею, правила для учнів, систематично і глибоко оволодівати знаннями, дотримуватися моральних та етичних норм, дбайливо ставитися до шкільного майна.

Обов'язок – це необхідність певної поведінки людини, зумовлена конкретно-історичними потребами існування інших людей.

Обов'язки прийнято класифікувати таким чином:

- 1) Фізичні – обов'язок утримувати своїх неповнолітніх дітей і непрацездатних батьків (ст. 51);
- 2) Особисті – поважати честь, гідність інших людей (ст. 68);
- 3) Культурні – дбайливе ставлення до культурної спадщини (ст. 66);
- 4) Економічні – обов'язок сплачувати податки (ст. 67);
- 5) Екологічні – обов'язок зберігати природу (9ст);
- 6) Політичні – обов'язок захищати Вітчизну та сплачувати податки (ст. 65).

IV. Творче перенесення знань та навичок для виконання завдань

Вчитель правознавства: Впродовж уроку ви пригадали та дізнались про ряд прав, які існують у нашій державі. Напередодні Нового року ми разом одягнемо нашу новорічну ялинку іграшками на яких ви напишете всі вивчені права.

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Продовжимо одягати новорічну ялинку. Зараз ми одягатимемо на неї бантики.

- Вони є не прості, а з запитаннями. Давши відповіді на які, ми пригадаємо засоби редагування та форматування тексту з допомогою яких створюватимемо буклет. (учні беруть бантики, називають цифру, чіпляють бантик на ялинку і дають відповіді на запитання, які демонструватимуться на екрані)

Запитання

1. Назвати основні елементи робочого вікна текстового редактора. (Рядок заголовку, рядок меню, панель інструментів, робоча область вікна, рядок стану, смуги прокрутки, лінійки)

2. Діалогове вікно Шрифт можна викликати. (Права кнопка миші → Шрифт; Формат → Шрифт)

3. Щоб вставити символи, яких немає на клавіатурі потрібно виконати. (Вставка → Символ)

4. Назвати три способи завантаження програми Microsoft Word. (Пуск → Всі програми → Microsoft office → Microsoft Word; Через ярлик з робочого столу; Права кнопка миші → Створити → Документ Microsoft Word)

5. За допомогою якої клавіші вмикається режим Заміщення. (Insert)

6. Щоб зберегти новий текстовий документ необхідно виконати. (Файл → Зберегти як...)

7. Назвати послідовність дій якими можна додати панель інструментів. (Вид → Панелі інструментів → Встановити прапорець навпроти необхідної панелі інструментів; Права кнопка миші на порожньому місці панелей інструментів → У меню, що з'явиться встановити прапорець навпроти необхідної панелі інструментів)

8. Комбінація клавіш Shift+F3 призначена для... (Зміни регістру введених символів)

9. До основних параметрів форматування абзацу відносять (Відступи зліва та справа, відступ або виступ першого рядка, міжрядковий інтервал, відступи до та після абзацу, тип вирівнювання)

10. Для автоматичного пошуку та заміни одного слова на інше слід виконати такі дії. (Правка → Замінити; Ctrl+H)

11. Для того, щоб створити Автотекст необхідно виконати. (Ввести слово або словосполучення → Виділити його → Вставка → Автотекст → Створити → У вікні, що з'явиться ввести скорочення на яке вводиться авто текст. Для використання авто тексту вводимо скорочення та натискаємо F3).

12. Автозаміна призначена для (Автоматичної заміни слова або словосполучення на спеціальний символ)

13. Для копіювання, вирізання та вставки використовують такі комбінації клавіш. (Ctrl+C – копіювання, Ctrl+V – вставка, Ctrl+X – вирізання)

14. На вкладці Інтервал діалогового вікна Шрифт можна задати такі параметри. (Інтервал між символами – розріджений, ущільнений, звичайний, зміщення символів – вгору, вниз, без зміщення, масштаб)

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Саме з допомогою усіх цих засобів ми зараз будемо створювати буклет про права громадянина України.

- Наш буклет складатиметься з титульного листа і окремих сторінок, які виготовите ви.

(з демонстрацією поетапного виконання роботи пояснюю завдання)

- Структура сторінки буклету у всіх однакова. Вона складатиметься з назви, статті з Конституції України, стислої характеристики статті та ситуації, яку повинні придумати ви самостійно.

- В кожного з вас вже є визначене право про, яке ви будете створювати буклет. Назва цього права і буде назвою вашої сторінки буклету.

- Назву створюємо з використанням засобів Word Art.

(демонструю, як це зробити)

- Після того, як створите заголовок вам необхідно в Конституції України знайти статтю, які підтверджує, що дане право має кожен громадянин України.

- Набираєте текст статті у текстовий редактор і форматуєте його з допомогою діалогових вікон Шрифт та Абзац.

(демонструю)

- В кожного з вас на робочому столі є папка Права, з якої вам необхідно підібрати зображення, яке найкраще пояснить ваше право, та розмістити дане зображення під тестом статті з Конституції.

- Знову ж форматуєте зображення і переходите до наступного етапу практичної роботи.

- Відповідно до змісту статті вам необхідно дати характеристику даного права та відформатувати введений текст.

(демонструю)

- Останній етап роботи це придумати ситуацію в якій би порушувалось те право про, яке ви створювали свою сторінку.

(демонструю і пояснюю)

Зразок

Право на життя та розвиток

Стаття 27

Кожна людина має невід'ємне право на життя.

Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави — захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань.

Характеристика права на життя та розвиток

Невід'ємне право кожної людини на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Смертна кара в Україні повністю скасована.

Ситуація

Ідучи дорогою через ліс до хворої бабусі, Червона Шапочка зустріла Вовка, який сказав, що він чуйний, добрий, що також хоче провідати хвору бабусю. Вона повірила. Вони вирішили позмагатися: пішли різними дорогами, хто швидше дістанеться місця. Але Вовк випередив її, обманом забрався до хати з'їв бабусю, а потім і Червону Шапочку.

- Чи є у вас запитання до роботи? На виконання роботи ви маєте 25 хвилин.

(учні працюють, вчитель контролює)

Вчитель правознавства допомагає учням віднайти статті у Конституції України права, які вони обрали для виготовлення буклету.

(після закінчення часу запитую хто справився із завданням, демонструю закінчені роботи)

V. Узагальнення та систематизація навчальних досягнень учнів

Вчитель правознавства: Для того, щоб перевірити на скільки добре ви засвоїли сьогоднішній навчальний матеріал вам потрібно здати тести, які складаються з двох блоків.

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Кожен блок містить 12 запитань та 3 варіанти відповідей, правильною є лише одна, максимальна оцінка яку ви можете отримати 11. Час на виконання 4 хвилини

Тестовий контроль знань (Інформаційні системи та технології в обліку)

1. Для зміни реєстру використовують комбінацію клавіш –

- a) Alt+F3
- б) Shift+F3**
- в) Ctrl+N

2. Для того, щоб створити Автотекст використовується опція –

- a) Формат
- б) Правка
- в) Вставка**

3. В яких одиницях вимірюють розмір шрифту?

- a) Пунктах**
- б) Міліметрах
- в) Сантиметрах

4. Автозаміна призначена для –

- a) Автоматичної заміни слова на символ**
- б) Автоматичного заміщення одного символу на інший
- в) Автоматичної заміни одного слова на інше

5. Автоматична розстановка переносів задається в опції:

- a) Сервіс**
- б) Правка
- в) Формат

6. Крім діалогового вікна Абзац, параметри форматування абзацу можна задати на...

- a) Рядкові меню
- б) Рядкові стану
- в) Панелі інструментів**

7. Тип вирівнювання тексту задається в:

а) Діалоговому вікні **Абзац**

б) Діалоговому вікні **Символ**

в) Діалоговому вікні **Шрифт**

8. На вкладці **Інтервал** діалогового вікна **Шрифт** можна задати такі параметри:

а) Тип шрифту, розмір, видозміну

б) **Між символний інтервал, зміщення, масштаб**

в) Колір шрифту, написання

9. Діалогове вікно **Шрифт** викликається виконанням таких дій –

а) Вставка → Шрифт

б) **Формат → Шрифт**

в) Формат → Символ → Шрифт

10. Вікно текстового редактора складається з:

а) 6 елементів

б) **5 елементів**

в) 4 елементів

11. Операція копіювання здійснюється комбінацією клавіш?

а) Ctrl+X

б) Ctrl+V

в) **Ctrl+C**

Вчитель правознавства: Ті учні, які сидять справа від комп'ютера здають тест з правознавства, ті, які зліва з інформаційних систем та технологій в обліку.

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Спочатку здаємо тест з правознавства (за допомогою тестувальної програми TEST-W, з інформаційних систем та технологій в обліку тести роздруковані на папері).

Вчитель правознавства: Отриманий результат оголошуємо викладачу.

Вчитель інформаційних систем та технологій в обліку: Отже, приступаємо до здачі.

VI. Підведення підсумків

(виставляються оцінки)

VII. Домашнє завдання

Вивчити матеріал конспекту уроку, § 18, написати твір на тему «Чи можуть існувати права без обов'язків?». Закінчити створення сторінки буклету.